

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2021»

1. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1. Ποιες Περιφέρειες αφορά το Πρόγραμμα;

Το Πρόγραμμα αφορά στο σύνολο των δεκατριών (13) Περιφερειών της χώρας.

1.2. Ποιο είναι το ύψος της χρηματοδότησης και πώς κατανέμεται στις Περιφέρειες;

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται περίπου σε 632 εκ. €. Το Πρόγραμμα χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και η κατανομή του διανέμεται ανά περιφερειακή ενότητα (Π.Ε).

Για την κατανομή ανά Π.Ε. (πίνακας 1.3.1 Οδηγού) έχουν ληφθεί υπόψη πληθυσμιακά και ενεργειακά δεδομένα καθώς και δεδομένα παρελθοντικής ζήτησης προγραμμάτων «εξοικονομώ» και εφαρμογή συντελεστών ώστε να μην υπάρξουν μεγάλες μεταβολές με προϋπολογισμούς περασμένων προγραμμάτων επιχορήγησης εξοικονόμησης ενέργειας. Επίσης στις Π.Ε. Κοζάνης, Φλώρινας, Αρκαδίας και Ευβοίας έχει διαμοιραστεί επιπλέον 5% του συνολικού προϋπολογισμού καθότι ανήκουν σε λιγνιτικές περιοχές σε απολιγνιτοποίηση και περιοχή που πλήγηκε από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2021.

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1. Έχω μία μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα. Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να κάνω για να υποβάλλω αίτηση;

Κάθε φυσικό πρόσωπο που επιθυμεί να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα, πρέπει αρχικά να ελέγξει εάν είναι «επιλέξιμος Ωφελούμενος» βάσει των εισοδηματικών κριτηρίων και εάν η ιδιοκτησία του μπορεί να θεωρηθεί «επιλέξιμη κατοικία».

Στη συνέχεια απευθύνεται σε ενεργειακό επιθεωρητή για την έκδοση του Α' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης καθώς και για την συμπλήρωση του Εντύπου Πρότασης Παρεμβάσεων (καταχωρίζεται ηλεκτρονικά).

Ο αιτών εφόσον συγκεντρώσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, υποβάλλει ηλεκτρονικά, σε συνεργασία με τον Ενεργειακό Επιθεωρητή που εξέδωσε το ΠΕΑ, την αίτησή του στο πληροφοριακό σύστημα της επίσημης διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος κατά το διάστημα υποβολής αιτήσεων.

Επισημαίνεται ότι για να προβεί στην αίτηση ο αιτών θα πρέπει:

- Να έχει κωδικούς πρόσβασης στην εφαρμογή TAXISnet. Δεν υφίσταται δυνατότητα υποβολής αίτησης στο πρόγραμμα για φυσικά πρόσωπα που δεν είναι πιστοποιημένα μέσω της ανωτέρω εφαρμογής και δεν έχουν κωδικούς πρόσβασης σε αυτή.
- Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες νομιμοποίησης/τακτοποίησης στο ακίνητο, η υποβολή δήλωσης για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών θα πρέπει να έχει γίνει πριν την υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα
- Να έχει ολοκληρωθεί η υποβολή και εκκαθάριση φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2020.
- Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων στο ακίνητο θα πρέπει να έχει εξασφαλισθεί η συναίνεση των συγγενικών και να αναγράφεται ορθά ο αριθμός παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στη δήλωση των στοιχείων ακινήτων (Ε9) τους.
- Σε περίπτωση πρόσφατης απόκτησης ακινήτου (απόκτηση για πρώτη φορά εμπράγματου δικαιώματος επί του ακινήτου μετά τις 31/12/2020) θα πρέπει να έχει προηγηθεί η καταχώρηση/τροποποίηση των στοιχείων στο Ε9 και μετά να προχωρήσει ο ενδιαφερόμενος στην υποβολή αίτησης.

2.2. Μας ενδιαφέρει να εντάξουμε στο πρόγραμμα την πολυκατοικία στην οποία έχουμε διαμερίσματα. Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να κάνουμε για να υποβάλλουμε αίτηση;

Σε περίπτωση υποβολής αίτησης για πολυκατοικία, θα πρέπει:

- 1) Να ληφθεί απόφαση, στο πλαίσιο γενικής συνέλευσης της πολυκατοικίας για:
  - τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα,
  - την πραγματοποίηση παρεμβάσεων,
  - τον ορισμό του εκπροσώπου της πολυκατοικίας, και σχετική εξουσιοδότησή του για υποβολή των απαιτούμενων από το πρόγραμμα στοιχείων και δικαιολογητικών.
  - για την επιλογή του συνεργαζόμενου χρηματοπιστωτικού οργανισμού στην περίπτωση της λήψης δανείων. Επισημαίνεται ότι σ' αυτήν περίπτωση όλοι οι αιτούντες θα πρέπει να συνεργαστούν με τον ίδιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό.
- 2) Να υπάρχει σε ισχύ αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) διαχείρισης πολυκατοικίας.

3) Να εκδοθεί Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης του ακινήτου.

Ο εκπρόσωπος και οι λοιποί ωφελούμενοι (ιδιοκτήτες διαμερισμάτων), αφού συγκεντρώσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, υποβάλλουν ηλεκτρονικά, σε συνεργασία με τον Ενεργειακό Επιθεωρητή που εξέδωσε το ΠΕΑ, αίτηση στο πληροφοριακό σύστημα της επίσημης διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος, κατά το διάστημα υποβολής αιτήσεων που αφορά στις πολυκατοικίες.

2.3. Πόσες αιτήσεις μπορεί να υποβάλει ο κάθε ενδιαφερόμενος;

Για κάθε φυσικό πρόσωπο (για κάθε ΑΦΜ αιτούντα) είναι δυνατή η υποβολή μόνο μίας (1) αίτησης, σύμφωνα με τους όρους του Προγράμματος. Η υποβολή αιτήσεων για περισσότερες ιδιοκτησίες από το ίδιο πρόσωπο επιτρέπεται μόνον εάν οι επιπλέον της μιας αίτησης αποτελούν μέρος αίτησης/αιτήσεων που αφορά σε πολυκατοικία. Για αναλυτικές λεπτομέρειες και για τις ημερομηνίες υποβολής αιτήσεων ανατρέξτε στον Οδηγό Εφαρμογής του Προγράμματος.

2.4. Ποιος είναι ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος που πρέπει να επιτευχθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος;

Ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος που πρέπει να επιτευχθεί, για όλους τους τύπους αίτησης (μεμονωμένων διαμερισμάτων, μονοκατοικιών και πολυκατοικιών) είναι υποχρεωτική αναβάθμιση κατά **τρεις (3)** κατηγορίες ενεργειακής κατάταξης τουλάχιστον, σε σχέση με την κατάταξη στο Α' ΠΕΑ, ώστε να εξασφαλίζετε εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε ποσοστό άνω του 30%. Η ενεργειακή κατηγορία στην οποία πρέπει να αναβαθμιστεί η κατοικία/κτήριο, μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, αναγράφεται στη 2^η στήλη του παρακάτω πίνακα (βλ και πίνακα 3.1.1 Οδηγού Προγράμματος).

Κατάταξη στο Α' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία)	Ελάχιστος ενεργειακός στόχος, κατάταξη Β' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία)
Β και άνω	Δεν είναι επιλέξιμη η κατοικία
Γ	Α
Δ	Β+
Ε	Β
Ζ	Γ
Η	Δ

2.5. Που μπορώ να βρω ενεργειακό επιθεωρητή;

Στην ιστοσελίδα www.buildingcert.gr, μπορείτε να αναζητήσετε στο μητρώο των ενεργειακών επιθεωρητών ανά περιφερειακή ενότητα και δήμο, ενεργειακό επιθεωρητή ή εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες ενεργειακών επιθεωρήσεων.

2.6. Σε ποιο στάδιο της υπαγωγής σε νόμο τακτοποίησης θα πρέπει να βρίσκεται η δήλωση του μηχανικού σε σχέση με την αίτησή του ωφελουμένου στο πρόγραμμα; Θα πρέπει να προσκομίσουν κάποια έγγραφα;

Σε περίπτωση νομιμοποίησης/τακτοποίησης ακινήτου θα πρέπει:

- κατά την υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα, να έχει υποβληθεί από τον μηχανικό η αρχική δήλωση για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων (με πληρωμή του παραβόλου).
- κατά την έκδοση Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου, η δήλωση για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης θα πρέπει να είναι "σε οριστική υπαγωγή" σύμφωνα με την παρ.7 του άρθρου 81

του ν.4495/2017 (με πληρωμή τουλάχιστον του 30% του προστίμου).

- πριν την τελική εκταμίευση των ωφελημάτων, η δήλωση για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης θα πρέπει να είναι περαιωμένη σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 81 του ν.4495/2017 (με πλήρη εξόφληση του προστίμου).

Κατά την υποβολή της αίτησης στο πρόγραμμα, θα πρέπει να προσκομιστεί η αρχική δήλωση για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων. Για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, δείτε το Παράρτημα Ι.

3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

3.1. Ποιες κατοικίες είναι επιλέξιμες;

Επιλέξιμη κατοικία είναι η μονοκατοικία, η πολυκατοικία καθώς και το μεμονωμένο διαμέρισμα. Οι ορισμοί δίνονται στην ενότητα 2.1.1 του Οδηγού Εφαρμογής και σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο εκδίδονται τα ενεργειακά πιστοποιητικά. Στο πλαίσιο αυτό, στην περίπτωση κτηρίου πολυκατοικίας, επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση **δεν** είναι επιλέξιμες οι ιδιοκτησίες του κτηρίου που δεν χρησιμοποιούνται για κατοικία (π.χ. κατάστημα στο ισόγειο κτηρίου).

Μία κατοικία, προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη, πρέπει να πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις,:

- Υφίσταται **νόμιμα**.
- Δεν έχει κριθεί κατεδαφιστέα.
- Χρησιμοποιείται ως **κύρια κατοικία**.
- Έχει καταταχθεί βάσει του Α Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Α Π.Ε.Α.) σε κατηγορία χαμηλότερη ή ίση της Γ.

3.2. Πώς νοείται η νομιμότητα;

Η νομιμότητα της κατοικίας αποδεικνύεται βάσει των σχετικών νομιμοποιητικών εγγράφων, με 1^η και κύρια την οικοδομική άδεια. Τα αποδεκτά νομιμοποιητικά έγγραφα αναφέρονται στο τέλος του Παραρτήματος Ι. Ωστόσο, τίθεται υπόψη ότι εφόσον η κατοικία επιλεχθεί, θα πρέπει να εκδοθεί και να υποβληθεί Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου/διηρημένης ιδιοκτησίας (ΗΤΚ). Συνεπώς, η κατοικία θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις για την έκδοση ΗΤΚ.

3.3. Πώς νοείται η χρήση κύριας κατοικίας;

Η κύρια κατοικία δηλώνεται στη φορολογική δήλωση (Έντυπο Ε1). Εάν το ακίνητο χρησιμοποιείται για εκμετάλλευση ή δωρεάν παραχώρηση και άρα δεν δηλώνεται ως κατοικία από τον αιτούντα, η χρήση του ως κύρια κατοικία προκύπτει από το έντυπο Ε1 του χρήστη της κατοικίας. Η ενοικίαση/παραχώρηση προκύπτει από το έντυπο Ε2 του αιτούντα. Η κύρια χρήση θα πρέπει να αποδεικνύεται μέσα στα τελευταία τρία (3) χρόνια, με προτεραιότητα το έτος αναφοράς του προγράμματος (φορολογικό έτος 2020). Σε περίπτωση που το ακίνητο το 2020 δεν ήταν σε χρήση (κενή κατοικία), τότε χρησιμοποιούνται τα αντίστοιχα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του αιτούντα, ενός εκ των δύο προηγούμενων φορολογικών ετών (2019 ή 2018). Τέλος, για κατοικία που αποκτήθηκε μετά τις 31.12.2020 (“πρόσφατη απόκτηση”), ο αιτών δεσμεύεται για την χρήση της ως κύρια κατοικία με σχετική υπεύθυνη δήλωση (Παράρτημα ΧΙ) δηλώνοντας και τον χρήστη αυτής.

3.4. Έχω εξοχική κατοικία, την οποία θέλω να αναβαθμίσω ενεργειακά. Μπορώ να υποβάλω αίτηση;

Όχι. Οι εξοχικές και δευτερεύουσες κατοικίες, δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα.

3.5. Πώς θα ξέρω ότι είμαι στην ενεργειακή κατηγορία Γ και ότι μπορώ να συμμετέχω στο πρόγραμμα;

Η ενεργειακή κατηγορία θα προκύψει από την ενεργειακή επιθεώρηση και θα καταγράφεται στο Πιστοποιητικό Ενεργειακή Απόδοσης που θα εκδοθεί από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή. Γενικά πάντως οι

κατοικίες με ανεπαρκή θερμομόνωση είναι πολύ ενεργοβόρες και εφόσον δεν έχει γίνει ριζική ανακαίνιση, θα βρίσκονται με μεγάλη πιθανότητα σε κατηγορία μικρότερη ή το πολύ ίση της Γ.

3.6. Είμαι πλήρης κύριος διαμερίσματος, το οποίο κατά το φορολογικό έτος 2020, είχα παραχωρήσει δωρεάν στην κόρη μου. Θεωρείται επιλέξιμη η κατοικία;

Ναι, εφόσον η κόρη σας έχει δηλώσει το διαμέρισμα ως κύρια κατοικία της (Ε1 φορολογικού έτους 2020) και παράλληλα έχει δηλωθεί η δωρεάν παραχώρηση (Ε2 φορολογικού έτους 2020).

3.7. Περίπτωση διαμερισμάτων, τα οποία στην οικοδομική άδεια φαίνονται ως ένα ενιαίο κατάστημα αλλά στο Ε9 και Ε1 δηλώνονται σαν δύο ξεχωριστές κατοικίες, μπορούν να υπαχθούν στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021»;

Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες νομιμοποίησης/τακτοποίησης και απαιτείται η υποβολή δήλωσης για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, αυτή θα πρέπει να έχει γίνει πριν την υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα. Στη συνέχεια μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο Πρόγραμμα, εφόσον βέβαια, πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του Προγράμματος για τις συγκεκριμένες κατοικίες.

3.8. Υπό κατασκευή ή ημιτελείς κατοικίες εντάσσονται στο Πρόγραμμα;

Ημιτελείς κατοικίες δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα. Όταν το Πρόγραμμα αναφέρεται σε «κατοικίες», νοούνται οι αποπερατωμένες και ήδη ηλεκτροδοτημένες.

3.9. Ακίνητα που είναι κτισμένα με αρωγή εντάσσονται στο Πρόγραμμα;

Γενικώς, τα ακίνητα για τα οποία υπάρχει βεβαίωση Υποθηκοφυλακείου ότι πρόκειται για αρωγή του Ελληνικού Δημοσίου ή οικοδομική άδεια για προσθήκη σε ήδη υφιστάμενο κτήριο από αρωγή, εντάσσονται στο Πρόγραμμα (βλ. Παράρτημα Ι)

3.10. Τι συμβαίνει σε περιπτώσεις προσφυγικών ή εργατικών κατοικιών;

Για κτήριο ή τμήμα αυτού που, βάσει ειδικών διατάξεων, έχει ανεγερθεί χωρίς την υποχρέωση έκδοσης οικοδομικής άδειας από την πολεοδομία (π.χ. κτήριο που κατασκευάστηκε από την Πρόνοια) θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό έγγραφο από την αρμόδια υπηρεσία (π.χ. Τμήμα Πρόνοιας της Γενικής Διεύθυνσης Περιφέρειας στο οποίο τηρούνται σήμερα τα στοιχεία).

3.11. Έχω διαμέρισμα το οποίο μου έχει παραχωρηθεί από τον ΟΑΕΔ και έχω Συμφωνητικό Παραχώρησης Χρήσης Διαμερίσματος. Μπορώ να υποβάλλω αίτηση στο πρόγραμμα;

Εάν ο ΟΑΕΔ έχει εκδώσει οριστικό τίτλο παραχωρητηρίου, τότε μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο πρόγραμμα για το ακίνητο. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί οριστικός τίτλος παραχωρητηρίου από τον ΟΑΕΔ, ο τελευταίος παραμένει αποκλειστικός κύριος του διαμερίσματος. Συνεπώς εάν δεν έχει παρέλθει ο καιρός της παραχώρησης και δεν έχει εκδοθεί παραχωρητήριο, δεν είναι κύριος του διαμερίσματος το φυσικό αυτό πρόσωπο και δεν μπορεί να προχωρήσει σε υποβολή αίτησης.

3.12. Κτήριο κατοικίας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.1337/1983 (νόμος «Τρίτη»), είναι επιλέξιμο;

Εφόσον έχουν ολοκληρωθεί η α' και β' φάση του Ν.1337/1983, έχει αποπληρωθεί το σύνολο του προστίμου και δεν έχει απορριφθεί με απόφαση του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου η αίτηση για την εξαίρεση από την κατεδάφιση, μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο Πρόγραμμα, εφόσον βέβαια η κατοικία

κία ικανοποιεί και τους λοιπούς όρους επιλεξιμότητας του Προγράμματος. Σχετική βεβαίωση από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης είναι αποδεκτή.

3.13. Τι γίνεται σε περίπτωση που τα νομιμοποιητικά έγγραφα που απαιτούνται δεν είναι άμεσα διαθέσιμα ή σε περίπτωση που η οικοδομική άδεια έχει χαθεί;

Για να θεωρηθεί ολοκληρωμένη η αίτηση θα πρέπει να αναρτηθούν ηλεκτρονικά όλα τα δικαιολογητικά. Ειδικά στην περίπτωση βεβαιωμένης, από την αρμόδια υπηρεσία, απώλειας οικοδομικής άδειας, προσκομίζεται η σχετική βεβαίωση απώλειας και άλλο αποδεικτικό έγγραφο (π.χ. συμβόλαιο) από το οποίο να προκύπτει ο αριθμός της άδειας και η επιφάνεια του κτηρίου/κτηριακής μονάδας. Σε κάθε περίπτωση κατά την υποβολή της Ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου, ανάλογα την περίπτωση, όταν έχει απολεσθεί ο φάκελος της άδειας θα πρέπει είτε να έχει προηγηθεί ανασύσταση φακέλου στην πολεοδομία ή ένταξη στο νόμο των αυθαιρέτων και περαίωση της διαδικασίας αυτής.

3.14. Ένα ενιαίο διαμέρισμα κατά το 2020, χωρίστηκε σε 2 διαμερίσματα μετά τις 31/12/2020. Μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα τα δύο νέα διαμερίσματα και πώς αποδεικνύεται η κύρια χρήση;

Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται ως πρόσφατη απόκτηση ακινήτων (απόκτηση για πρώτη φορά εμπράγματος δικαιώματος επί του ακινήτου μετά τις 31/12/2020) και θα πρέπει να έχει προηγηθεί η καταχώρηση/τροποποίηση των στοιχείων στο έντυπο Ε9. Μετά μπορεί να προχωρήσει ο ενδιαφερόμενος στην υποβολή αίτησης. Το ενεργειακό πιστοποιητικό όμως θα πρέπει να αφορά σε κάθε χωριστό διαμέρισμα.

3.15. Σε περίπτωση που η κατοικία έχει κτιστεί μεταπολεμικά, δεν έχει οικοδομική άδεια ούτε και έχει δηλωθεί σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, αλλά δηλώνεται κανονικά στη φορολογική δήλωση, είναι επιλέξιμη; Ποια δικαιολογητικά πρέπει να προσκομίστούν για την παραπάνω κατοικία;

Η αναγραφή της κατοικίας στη φορολογική δήλωση **δεν** συνεπάγεται ότι το κτήριο υφίσταται νόμιμα. Πρέπει να προσκομισθεί οικοδομική άδεια ή αντίστοιχο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (π.χ. εξαίρεση από κατεδάφιση) ότι το κτήριο υφίσταται πλέον νόμιμα. Τα αντίστοιχα/πρόσθετα της οικοδομικής άδειας νομιμοποιητικά έγγραφα που μπορούν να προσκομιστούν αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος. Επιπρόσθετα στο πρόγραμμα «εξοικονομώ 2021» απαιτείται η υποβολή Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου η έκδοση της οποίας προϋποθέτει την ύπαρξη και υποβολή των απαραίτητων νομιμοποιητικών εγγράφων.

3.16. Έχω υπαχθεί στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ Αυτονομώ». Μπορώ να υποβάλλω αίτηση στο νέο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021» για το ίδιο ακίνητο;;

Όχι. Κατοικίες, με ενεργή αίτηση σε κάποιο από τα προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης «Εξοικονομώ κατ' Οίκον II» και «Εξοικονομώ-Αυτονομώ» της προγραμματικής περιόδου συγχρηματοδότησης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων 2014-2020, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής στο τρέχον πρόγραμμα. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στην σχετική ενότητα του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος.

3.17. Μπορεί κάποιος να συμμετάσχει τόσο στο Πρόγραμμα “Εξοικονομώ 2021”, όσο και το Πρόγραμμα Επιδότησης Εγκατάστασης Θέρμανσης της Εταιρείας Διανομής Αερίου Αττικής (ΕΔΑ Αττικής), το οποίο καλύπτει δαπάνες που απαιτούνται για τη μετατροπή της υπάρχουσας

εγκατάσταση θέρμανσης άλλης μορφής ενέργειας σε αντίστοιχη χρήση Φυσικού Αερίου;

Η αρχή της μη διπλής χρηματοδότησης αποτελεί αρχή του ενωσιακού δικαίου ως απόρροια της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του ενωσιακού προϋπολογισμού. Συνεπώς, ο συνδυασμός δύο Προγραμμάτων δεν είναι επιτρεπτός, διότι έχουν εν γένει ως αντικείμενο κοινές κατηγορίες δαπάνης, οι οποίες μάλιστα είναι δύσκολο να ανιχνευθούν διακριτά από τα αντίστοιχα παραστατικά – τιμολόγια. Επίσης, τα δύο Προγράμματα παρουσιάζουν αλληλοεπικάλυψη επιλέξιμων εργασιών, με κοινό αντικείμενο τις εργασίες για την εσωτερική εγκατάσταση Φυσικού Αερίου.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ

4.1. Ποιοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα;

Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν φυσικά πρόσωπα που έχουν εμπράγματο δικαίωμα σε επιλέξιμη κατοικία. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων (συγκύριων) σε επιλέξιμη κατοικία: αν η κύρια χρήση της υπό αίτηση κατοικίας γίνεται από έναν εκ των συγκύριων, δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχει μόνον ο συγκύριος που την ιδιοκατοικεί. Αν η κύρια χρήση της υπό αίτηση κατοικίας αφορά σε έτερο πρόσωπο μη συγκύριο (δωρεάν παραχώρηση / ενοικίαση), δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχει οποιοσδήποτε εκ των συγκύριων με εμπράγματο δικαίωμα πλήρους κυριότητας / επικαρπίας (όχι ψιλή κυριότητα).

Δεν είναι επιλέξιμες κατοικίες με χρήση βραχυχρόνιας μίσθωσης. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στην σχετική ενότητα του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος.

4.2. Γιατί δεν έχει δικαίωμα αίτησης οποιοσδήποτε συγκύριος αλλά αυτός που ιδιοκατοικεί;

Γιατί είναι η πιο δίκαιη λογική, καθώς με τον τρόπο αυτό τόσο η υφιστάμενη κατανάλωση ενέργειας, η εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί, όσο και τα έξοδα που θα δαπανηθούν για τον λόγο αυτό, σχετίζονται με το ίδιο πρόσωπο.

4.3. Κατέχω το 50% εμπράγματος δικαιώματος και κάνω χρήση του ακινήτου, όπως προβλέπεται. Έχω δικαίωμα υποβολής αίτησης;

Ναι. Ως προς το ποσοστό συγκυριότητας, δεν υπάρχει περιορισμός για το ποιο ποσοστό ιδιοκτησίας θα πρέπει να έχει ο αιτών.

4.4. Είμαι ενοικιαστής σε μια κατοικία. Έχω δικαίωμα υποβολής αίτησης;

Δικαίωμα υποβολής αίτησης, έχουν μόνο όσοι έχουν εμπράγματο δικαίωμα επί της κατοικίας.

4.5. Είναι απαραίτητη η συναίνεση όλων των συνιδιοκτητών του ακινήτου για την υποβολή της αίτησης; Με ποιον τρόπο δηλώνεται στο πρόγραμμα;

Η συναίνεση όλων των συνιδιοκτητών του ακινήτου είναι απαραίτητη. Ο αιτών κατά την υποβολή της αίτησης δηλώνει υπεύθυνα ότι την έχει εξασφαλίσει στο πλαίσιο της δήλωσης του Παραρτήματος V-A του Οδηγού.

4.6. Σε περιπτώσεις που κάποιος εκ των συγκύριων δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα ή είναι ανήλικος, είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του και πώς πιστοποιείται αυτή;

Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του και αυτή θα δοθεί από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή το συμπαραστάτη, αναλόγως με την περίπτωση, όπως ορίζεται στο νόμο (Αστικός Κώδικας και Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας), εφαρμοζομένων των διατάξεων περί γονικής μέριμνας, επιτροπείας ανηλίκου και δικαστικής συμπαραστάσης (στερητικής και επικουρικής).

4.7. Για κατοικία που κατέχω και στην οποία ιδιοκατοικώ έχω υπαχθεί στο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ». Έχω δικαίωμα να υποβάλλω αίτηση στο «Εξοικονομώ 2021» για διαφορετική κατοικία που νοικιάζω σε τρίτο πρόσωπο;

Εφόσον πρόκειται για διαφορετική κατοικία, ναι. Στο πλαίσιο του προγράμματος μπορεί να κατατεθεί μια αίτηση ανά ΑΦΜ και μια αίτηση ανά ιδιοκτησία.

4.8. Σε ακίνητο στο οποίο έγινε τακτοποίηση αυθαίρετων χώρων, υπάρχουν συγκύριοι, στων οποίων το έντυπο Ε9 αναγράφεται η παλιά επιφάνεια, πριν την τακτοποίηση. Πρέπει να κάνουν τροποποίηση του εντύπου Ε9 τους ή αρκεί να είναι τροποποιημένο του αιτούντα;

Ο έλεγχος δήλωσης της επιφάνειας κυρίων χώρων γίνεται μόνο στο έντυπο Ε9 του αιτούντα και όχι και των συγκύριων.

4.9. Ποιος είναι ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων;

Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων με ΦΠΑ 24% ανά αίτηση Ωφελούμενου (για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία), δεν μπορεί να υπερβαίνει:

- α) το γινόμενο του 1,0 € επί το σύνολο της εκτιμώμενης ετήσιας εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (kWh) όπως προκύπτει από το Α΄ Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης,
- β) το γινόμενο του 200 € επί την επιφάνεια κυρίων χώρων όπως αυτή προκύπτει από το έντυπο Ε9,
- γ) τις 28.000 € για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία.

Συνεπώς, ο επιλέξιμος προϋπολογισμός σε μία αίτηση θα είναι το κατώτερο από τα άνω τρία όρια.

Έτσι για παράδειγμα για μια κατοικία, με δηλωμένη επιφάνεια στο Ε9 ίση με 100m², επιφάνεια που φαίνεται στο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης ίση με 102 m², και με ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας ίση με 250kWh μετά τις προτεινόμενες παρεμβάσεις με βάση το Α ΠΕΑ ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων με ΦΠΑ είναι το ποσό των 20.000€. που είναι μικρότερο ποσό εκ των:

- α) το γινόμενο του 1,0€ επί το σύνολο της εκτιμώμενης ετήσιας εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (kWh) όπως προκύπτει από το Α΄ Πιστοποιητικό ενεργειακής Απόδοσης, δηλαδή 250kWh/m² x 102 m² x 1€/kWh=25.500€
- β) το γινόμενο του 200€ επί την επιφάνειας κύριων χώρων όπως αυτή προκύπτει από το έντυπο Ε9, δηλαδή 200€/m² x 100m² = 20.000€
- γ) τις 28.000€ για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης πολυκατοικίας

Διευκρινίζεται ότι σε κάθε περίπτωση ισχύουν και τα επιμέρους ανώτατα όρια ανά επιλέξιμη δαπάνη του πίνακα 4.1.1. του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος.

4.10. Ποια είναι τα ποσοστά επιχορήγησης στο Πρόγραμμα;

Προβλέπεται μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης, σύμφωνα με τις εισοδηματικές κατηγορίες του προγράμματος. Τα μέγιστα ποσοστά επιχορήγησης ορίζονται στον πίνακα 2.2.2 του Οδηγού Εφαρμογής του προγράμματος

4.11. Εκτός από τις ενεργειακές παρεμβάσεις καλύπτεται και η αμοιβή συμπληρωματικών δαπανών που θα χρειαστεί να κάνουν; Ποιες είναι αυτές και πότε θα πρέπει να τις δηλώσω;

Ως ένα καθορισμένο ποσό καλύπτονται 4 άλλα είδη δαπανών εκτός από τις ενεργειακές παρεμβάσεις που θα χρειαστεί ο ωφελούμενος:

- 1) Το κόστος για τη διενέργεια των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων και τη συμπλήρωση των εντύπων Πρότασης Παρεμβάσεων και Καταγραφής Παρεμβάσεων (καταχωρίζονται ηλεκτρονικά).

- 2) Η αμοιβή για την κατάρτιση της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου/Διηρημένης Ιδιοκτησίας
- 3) Η αμοιβή του συμβούλου έργου (για την υποβολή της αίτησης και την όλη διαχείρισή της, συμπεριλαμβανομένης της προσκόμισης των δικαιολογητικών έως την τελική εκταμίευση).
- 4) Η αμοιβή για τυχόν εκδόσεις αδειών/εγκρίσεων ή εκπόνησης μελετών (στο πλαίσιο έκδοσης αδειών/εγκρίσεων) που απαιτούνται από την κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση παρεμβάσεων (όπως για παράδειγμα αμοιβή για έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, αμοιβή για μελέτη εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου).

Τα 3) και 4) είναι κατά περίπτωση και δεν θα προκύψει η ανάγκη να απαιτηθούν από όλους. Όμως ο καθένας κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης θα πρέπει να δηλώσει ποια από αυτά προβλέπεται να απαιτηθούν στην περίπτωσή του. Αναλυτικά το ύψος των λοιπών δαπανών παρουσιάζονται στην ενότητα 4.2 του Οδηγού Εφαρμογής.

4.12. Είμαι ιδιοκτήτης ενός διαμερίσματος που ιδιοκατοικώ και δύο διαμερισμάτων που παραχωρώ δωρεάν στα παιδιά μου σε τριπλοκατοικία, την οποία θέλω να εντάξω στο Πρόγραμμα ως πολυκατοικία. Υπάρχει μέγιστο όριο ενίσχυσης ανά Ωφελούμενο;

Στην περίπτωση περισσότερων της μίας αιτήσεων από ωφελούμενο-φυσικό πρόσωπο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (επιχορήγησης, επιδότησης επιτοκίου και ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης - ΑΙΕ) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 80.000 € στο σύνολο των αιτήσεων του (ανά ΑΦΜ). Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση αίτησης διαμερίσματος σε πολυκατοικία, το ανωτέρω ποσό περιλαμβάνει και την αναλογία των κοινοχρήστων.

4.13. Ποιο εισόδημα λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχορήγησης;

Ως **εισόδημα** λαμβάνεται το άθροισμα:

- του Συνολικού Δηλωθέντος εισοδήματος,
- των Απαλλασσόμενων και Αυτοτελών Φορολογούμενων εισοδημάτων καθώς και
- της Προστιθέμενης Διαφοράς Αντικειμενικών Δαπανών,

όλων των μελών της οικογένειας του αιτούντος.

Τα άνω εισοδήματα προκύπτουν από την Πράξη Προσδιορισμού Φόρου του φορολογικού έτους 2020 και εμφανίζονται (κατά περίπτωση όσα από τα 3 υπάρχουν) στον Πίνακα Δ.1 αυτής.

4.14. Είμαι έγγαμος όμως με την σύζυγό μου υποβάλαμε χωριστές φορολογικές δηλώσεις για το 2020. Το εισόδημα νοείται ως ατομικό ή ως οικογενειακό;

Εφόσον ο αιτών είναι έγγαμος, ανεξάρτητα εάν υπέβαλε ή όχι χωριστή φορολογική δήλωση με τον/την σύζυγο, το εισόδημα νοείται ως οικογενειακό. Το ίδιο ισχύει και για τα Μέλη Συμφώνου Συμβίωσης.

4.15. Σε περίπτωση που κάποιος/α είναι χήρος/χήρα, το εισόδημα νοείται ως ατομικό ή ως οικογενειακό; Τι συμβαίνει σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας με εξαρτώμενα τέκνα;

Σε περίπτωση χηρείας, ο αιτών δηλώνει άγαμος και το «εισόδημα» θεωρείται ως ατομικό εισόδημα. Εφόσον όμως υπάρχουν εξαρτώμενα τέκνα, θεωρείται μονογονεϊκή οικογένεια. Στην περίπτωση αυτή, το εισόδημα του ενδιαφερόμενου συν το τυχόν εισόδημα των τέκνων λογίζεται ως οικογενειακό και βάσει αυτού πραγματοποιείται η κατάταξή του στις κατηγορίες κινήτρων του Προγράμματος.

4.16. Αλλάζει το όριο οικογενειακού εισοδήματος αν υπάρχουν παιδιά;

Όχι. Η κατηγορία επιχορήγησης στην οποία εντάσσεται κάποιος πολίτης εξαρτάται μόνο από το συνολικό εισόδημα. Στο εισόδημα προσμετρούνται το Συνολικό Δηλωθέν εισόδημα, τα Απαλλασσόμενα και Αυτοτελή Φορολογούμενα εισοδήματα καθώς και η Προστιθέμενη Διαφορά Αντικειμενικών Δαπανών, όλων των μελών της οικογένειας του αιτούντος..

4.17. Τι θα γίνει σε περίπτωση που το κόστος που αναγράφεται στην Πρόταση Παρεμβάσεων που θα υποβάλω υπερβαίνει τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης που αναφέρονται στον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος;

Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός θα προσαρμοστεί στα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος και ο Ωφελούμενος θα πρέπει να καταβάλει το επιπλέον κόστος με ίδια κεφάλαια. Τίθεται υπόψη ότι στην βαθμολόγηση της αίτησης κατά την υποβολή της, ο προϋπολογισμός των εργασιών που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό του Κ1 κριτηρίου βαθμολόγησης της αίτησης θα είναι το συνολικό κόστος των παρεμβάσεων που έχουν δηλωθεί στην πρόταση παρεμβάσεων του ενεργειακού επιθεωρητή.

4.18. Τι ισχύει με τους φορολογικά μη υπόχρεους; Ποιοι είναι φορολογικά μη υπόχρεοι;

Η «μη υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης» προκύπτει από τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013).

Τίθεται υπόψη ότι από εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο και ανάλογα με την χρήση αυτού παράγεται είτε πραγματικό είτε «τεκμαρτό» εισόδημα και κατά κανόνα, στην περίπτωση κύριας κατοικίας, προκύπτει υποχρέωση υποβολής εντύπων Ε1 για τα εισοδήματα (και Ε2 για την περίπτωση δωρεάν παραχώρησης/ενοικίασης).

Στο δικτυακό τόπο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) <https://www.aade.gr/egkykloi-kai-apofaseis/deaf-1138225-ex-2018> υπάρχει αναρτημένη εγκύκλιος και σχετικό υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης, που αφορά φορολογούμενους οι οποίοι δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Σύμφωνα με την εγκύκλιο η Υπεύθυνη Δήλωση πρέπει να φέρει *βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος*.

4.19. Πως δηλώνονται τα εισοδήματα εξωτερικού που είναι σε άλλο νόμισμα;

Στο πρόγραμμα θα πρέπει να δηλωθούν τα εισοδήματα σε ΕΥΡΩ. Για την ισοτιμία θα ισχύει ότι ισχύει την τελευταία μέρα του έτους για το οποίο δηλώνεται το εισόδημα εξωτερικού.

4.20. Είναι απαραίτητο να επισυναφθούν ηλεκτρονικά στην αίτηση οι προσφορές;

Οι προσφορές από προμηθευτές/αναδόχους δεν επισυνάπτονται στην αίτηση. Το κόστος των παρεμβάσεων καταχωρείται στον σχετικό πίνακα κατά την υποβολή της αίτησης (βλ. Παραρτήματα III και IV).

4.21. Τι πρέπει να κάνω με τις φωτογραφίες που πρέπει να ληφθούν πριν και μετά τις εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης;

Θα πρέπει από τώρα να φροντίσετε για την λήψη τουλάχιστον μίας φωτογραφίας, από κάθε σημείο της κατοικίας στο οποίο πρόκειται να γίνει μια εργασία ενεργειακής αναβάθμισης. Πχ, από τον χώρο της ταράτσας, αν πρόκειται να μπει ηλιακός θερμοσίφοντας, από το εξωτερικό κέλυφος της κατοικίας, αν πρόκειται να γίνει τοποθέτηση θερμομόνωσης, από κάποια από τα ανοίγματα, αν πρόκειται να γίνει αντικατάσταση κουφωμάτων, κ.ο.κ. Μετά τις εργασίες, ή και κατά την διάρκεια τους, θα πρέπει να αποτυπωθούν φωτογραφικά τα ίδια τμήματα, ώστε να διακρίνονται οι νέες παρεμβάσεις. Επομένως,

στο άνω παράδειγμα, από την τάρτα με το νέο ηλιακό θερμοσίφωνα, από το εξωτερικό κέλυφος με την θερμομόνωση (ή καλύτερα κατά την διάρκεια των εργασιών), από κάποιο από τα ανοίγματα με τα νέα κουφώματα, κ.ο.κ.

Οι φωτογραφίες θα πρέπει να αναρτηθούν στο πληροφοριακό σύστημα τόσο κατά την υποβολή της αίτησης (φωτογραφίες πριν τις παρεμβάσεις) όσο και στο τέλος με την ολοκλήρωση των εργασιών (φωτογραφίες μετά τις παρεμβάσεις) και μαζί με την προσκόμιση των παραστατικών κλπ. σε κατάλληλο πεδίο που έχει προβλεφθεί για το σκοπό αυτό.

5. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ- ΘΕΜΑΤΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

5.1. Για τη λήψη δανείου θα τίθενται από την εκάστοτε τράπεζα που συμμετέχει στο πρόγραμμα επιπλέον προϋποθέσεις;

Τίθενται προϋποθέσεις, στο πλαίσιο της πιστοληπτικής αξιολόγησης που διενεργεί η κάθε τράπεζα για τη χορήγηση δανείου.

5.2. Οι ιδιώτες που έχουν μπει στον Τειρεσία μπορούν να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα;

Για τη λήψη του δανείου θα ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία πιστοληπτικής αξιολόγησης που διενεργεί η κάθε τράπεζα. Σημειώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα κατά το στάδιο επιλογής χρηματοδοτικού σχήματος να κάνει αμετάκλητη δήλωση για μη λήψη δανείου και να προχωρήσει την αίτηση σε κατάσταση «προς υπαγωγή».

5.3. Γιατί στη δανειακή σύμβαση που κλήθηκα να υπογράψω αναγράφεται μεγαλύτερο ποσό από αυτό που υπολογίζεται από το Πρόγραμμα; Επιβάλλονται επιπλέον τόκοι τους οποίους καλούμαι να καλύψω;

Δεν επιβάλλονται επιπλέον τόκοι. Επειδή όμως στην περίπτωση τραπεζικού δανεισμού δίδεται η δυνατότητα προκαταβολής στους προμηθευτές, τότε η προκαταβολή αυτή είναι έντοκη, με τους τόκους να βαρύνουν τον Ωφελούμενο κι εφόσον μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου του έργου κριθεί ότι δικαιούται των Κινήτρων του Προγράμματος, το αντίστοιχο ποσό τόκων που έχει καταβάλει ο Ωφελούμενος, μετά από έλεγχο και έγκριση θα πιστωθεί στον καταθετικό του λογαριασμό. Τέλος, υπάρχει επιβάρυνση που ανέρχεται σε ποσοστό 0,12% (Ν. 128/22-28.8.1975 - ΦΕΚ Α' 178).

5.4. Τι ισχύει με τα εμβάσματα σε άλλη τράπεζα;

Το κόστος εμβάσματος δεν καλύπτεται από το Πρόγραμμα. Σε περίπτωση όπου ο λογαριασμός του συνεργάτη του ωφελούμενου (προμηθευτή, μηχανικού, συμβούλου) είναι σε άλλη τράπεζα, θα πρέπει ο ωφελούμενος να έχει φροντίσει να υπάρχουν στον λογαριασμό του τα απαιτούμενα χρήματα για την κάλυψη του εμβάσματος. Σε διαφορετική περίπτωση, δεν θα είναι δυνατή η εκτέλεση της συναλλαγής του.

6. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

- 6.1. Σε περίπτωση που θέλουν να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα όλοι οι ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων μιας πολυκατοικίας και να πραγματοποιήσουν παρεμβάσεις στις κατοικίες τους, αλλά όχι κοινόχρηστες παρεμβάσεις στην πολυκατοικία, μπορεί να υποβληθεί αίτηση για πολυκατοικία;

Όχι, για να υποβληθεί αίτηση για πολυκατοικία πρέπει να πραγματοποιούνται **και κοινόχρηστες** παρεμβάσεις στην πολυκατοικία. Σε διαφορετική περίπτωση θα υποβάλλονται ξεχωριστές αιτήσεις για μεμονωμένα διαμερίσματα.

6.2. Ποιες παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης θεωρούνται κοινόχρηστες;

Κοινόχρηστες θεωρούνται οι παρεμβάσεις που αφορούν στους κοινόχρηστους χώρους ή εγκαταστάσεις της πολυκατοικίας, π.χ. αναβάθμιση συστήματος κεντρικής θέρμανσης, θερμομόνωση δώματος ή στέγης, αντικατάσταση κουφωμάτων κλιμακοστασίου.

6.3. Πως εκδίδεται ΑΦΜ διαχείρισης πολυκατοικίας;

Ο διαχειριστής της πολυκατοικίας, καταθέτει σχετικό αίτημα στην αρμόδια ΔΟΥ, υποβάλλοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Δείτε σχετικά την Απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ με αριθμό Α.1257/20.12.2021 (ΦΕΚ Β' 6180/23-12-2021) με τίτλο:

«Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1006/ 31-12-2013 (Β' 19/2014) απόφασης Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας.»

7. ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

7.1. Οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ εργατοτεχνιτών είναι επιλέξιμες δαπάνες;

Στα ανώτατα όρια δαπανών ανά υποκατηγορία παρέμβασης, όπως αναφέρονται στον Οδηγό Εφαρμογής του προγράμματος, περιλαμβάνονται εκτός των υλικών και του ΦΠΑ, και το κόστος εργασίας. Στο κόστος εργασίας συμπεριλαμβάνονται τυχόν απαιτούμενες ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ για τις οικοδομικές εργασίες που εκτελούνται από εργατοτεχνίτες (μη στεγασμένα επαγγέλματα) και οι οποίες βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου». Επομένως, οι δαπάνες των ασφαλιστικών εισφορών είναι επιλέξιμες, εφόσον το σύνολο των δαπανών για τη συγκεκριμένη παρέμβαση αθροισζομένων και των ασφαλιστικών εισφορών, δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης της παρέμβασης.

Για παράδειγμα: έστω ότι έχει επιλεγεί ως παρέμβαση για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικίας, η θερμομόνωση δώματος με ενεργειακά χαρακτηριστικά υλικών $0,9 < R \leq 1,8$ (2.A I). Το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης για την υποκατηγορία 2.A (I) ανέρχεται στο ποσό των 50€/m². Στο ποσό αυτό (50€/m²) περιλαμβάνονται τα υλικά, η εργασία, οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ και ο ΦΠΑ. Έστω ότι το εμβαδόν της επιφάνειας του δώματος είναι 100,00m². Τότε η ανώτατη επιλέξιμη δαπάνη για την παρέμβαση, θα είναι ίση με 5.000,00€. Εάν υποθέσουμε ότι οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ ανέρχονται στο ποσό των 200,00 €, τότε το επιλέξιμο ποσό για υλικά και εργασία ανέρχεται στα 4.800,00 € με ΦΠΑ.

7.2. Πότε είναι επιλέξιμες οι παρεμβάσεις;

Επιλέξιμες είναι οι παρεμβάσεις που ολοκληρώνονται μετά την έκδοση του Α' ΠΕΑ. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί από την 01/02/2020 (ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας) και μετά.

Δεν είναι επιλέξιμα έργα τα οποία, βάσει των προσκομιζόμενων παραστατικών δαπάνης, έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό αντικείμενο ή έχουν εκτελεστεί πλήρως μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Διευκρινίζεται ότι, στα πλαίσια των απαιτήσεων του Προγράμματος γίνονται δεκτά ΠΕΑ, που έχουν εκδοθεί μετά την 27.11.2017 (ημερομηνία ενεργοποίησης του πληροφοριακού συστήματος έκδοσης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης βάσει του Κ.Εν.Α.Κ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕ-Α/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β' 2367/12.07.2017), και προ τις 01/02/2020, καθώς και μελέτες και Εγκρίσεις Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας που έχουν εκδοθεί προ τις 01/02/2020, η δαπάνη τους όμως δεν είναι επιλέξιμη από το Πρόγραμμα.

7.3. Σε περίπτωση που χρειάζεται να αλλάξει η πρόταση (συνδυασμός παρεμβάσεων) για ενεργειακή αναβάθμιση που έχει καταγραφεί στο Α' ΠΕΑ, ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται;

Η υποβολή της αίτησης ενέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν.1599/1986 και συνεπώς θα πρέπει να παρουσιάζει ορθά δεδομένα. Το προτεινόμενο σενάριο του Α' ΠΕΑ θα πρέπει να βασίζεται στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της υφιστάμενης κατάστασης της κατοικίας. Αντίστοιχα, κατά την ολοκλήρωση του έργου στο Β' ΠΕΑ θα καταγράφονται οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν, ανεξάρτητα αν υπάρχουν τροποποιήσεις από το προτεινόμενο σενάριο ή όχι. Σε κάθε περίπτωση με τις τελικές υλοποιημένες παρεμβάσεις θα πρέπει να επιτυγχάνεται ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος του Προγράμματος.

τος καθώς και το απαιτούμενο ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας σε σχέση με το Α' ΠΕΑ (βλ. ενότητα 7.3 Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος).

7.4. Σε μονοκατοικία με επιφάνεια 90 τ.μ., έχει βγει άδεια για μία προσθήκη κατ' επέκταση 30 τ.μ. Κατά την πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση η προσθήκη δεν θα υφίσταται και θα κατασκευασθεί στο μεσοδιάστημα έως την έκδοση του δεύτερου Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης. Είναι επιλέξιμη η κατοικία;

Ουσιαστικά το 2^ο ΠΕΑ θα αφορά διαφορετικό κτήριο και μάλιστα κατασκευασμένο με διαφορετικές απαιτήσεις (βλ. Κ.Εν.Α.Κ.). Σε αυτήν την περίπτωση το αρχικό κτίριο (υφιστάμενο και προσθήκη) θα κατατάσσονταν σε διαφορετική ενεργειακή κατηγορία από το υφιστάμενο μόνο του και συνεπώς ο στόχος αναβάθμισης θα ήταν διαφορετικός. Επειδή δεν είναι εφικτός ο προσδιορισμός όλων των παραπάνω στο επίπεδο του Προγράμματος η κατοικία δεν είναι επιλέξιμη.

7.5. Είναι επιλέξιμη η θερμομόνωση σε δώμα από το Πρόγραμμα όταν η αίτηση υποβάλλεται ως «μεμονωμένο διαμέρισμα»;

Ναι, εφόσον συναινέσουν οι συνιδιοκτήτες σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τον κανονισμό της πολυκατοικίας. Τεχνικά ορθή λύση είναι η μόνωση όλης της επιφάνειας του δώματος ή της πιλοτής, όμως, βάσει των όρων υλοποίησης των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων επιλέξιμες δαπάνες στο πρόγραμμα είναι μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παρεμβάσεις που αφορούν στην ιδιοκτησία σας. Εν προκειμένω μπορούν να ενταχθούν μόνο οι επιφάνειες που αφορούν στο επιλέξιμο «μεμονωμένο» διαμέρισμα.

7.6. Είναι επιλέξιμη δαπάνη η εφαρμογή εξωτερικής θερμομόνωσης με χρήση μόνον ειδικών «θερμομονωτικών βαφών»;

Οι «θερμομονωτικές βαφές», δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα, επειδή τα υλικά αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των επιστρώσεων (coatings) και όχι των μονώσεων. Επιλέξιμη είναι η θερμομόνωση που αποτελείται από θερμομονωτικό υλικό με επικάλυψη είτε με συνθετικό επίχρισμα είτε με ελαφρά πετάσματα.

7.7. Είναι επιλέξιμη παρέμβαση η τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης δαπέδου ισόγειας κατοικίας με υποκείμενο όροφο υπογείου (μη θερμαινόμενου χώρου);

Ναι, είναι επιλέξιμες και οι παρεμβάσεις θερμομόνωσης στην οροφή επάνω από υπόγειο (μη θερμαινόμενο χώρο).

7.8. Εξώπορτα διαμερίσματος σε επαφή με εξωτερικό αέρα, είναι επιλέξιμη δαπάνη; Εξώπορτα πολυκατοικίας χωρίς υαλοπίνακα σε ποια κατηγορία παρεμβάσεων θα συμπεριληφθεί;

Ναι, είναι επιλέξιμη. Τα ανώτατα επιλέξιμα όρια δαπάνης για την εξώπορτα, επιλέγονται από τον πίνακα 4.1.1 του Οδηγού του Προγράμματος στην κατηγορία δαπανών για κουφώματα αναλόγως του τύπου/υλικού (υποκατηγορίες 1.A2 , 1.B2 , 1.G2).

7.9. Οι τέντες είναι επιλέξιμες στο Πρόγραμμα; Οι πέργκολες;

Η τοποθέτηση σταθερών ή κινητών συστημάτων σκίασης όπως για παράδειγμα οι τέντες και οι πέργκολες με πανί ή περσίδες εμπίπτουν στις επιλέξιμες παρεμβάσεις. Αντίθετα η αντικατάσταση υφιστάμενου τεντόπανου δεν είναι επιλέξιμη εκτός από την περίπτωση που αυτό είναι κατεστραμμένο και δεν λήφθηκε υπόψη η ύπαρξη της τέντας/τεντοπέργκολας κατά την έκδοση του Α' Π.Ε.Α.

7.10. Είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης πετρελαίου;

Στο πλαίσιο της μετάβασης σε ένα μοντέλο χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η εγκατάσταση συστημάτων θέρμανσης πετρελαίου **δεν** είναι επιλέξιμη.

7.11. Η κατασκευή νέου τζακιού, είναι επιλέξιμη ως παρέμβαση; Η μετατροπή υφιστάμενου τζακιού σε ενεργειακό;

Όχι. Επιλέξιμη δεν είναι ούτε η κατασκευή νέου τζακιού ούτε η μετατροπή υφιστάμενου τζακιού, ανοιχτού θαλάμου καύσης, σε κλειστού θαλάμου καύσης (ενεργειακό).

7.12. Σε μια κατοικία που δεν έχει ηλιακό θερμοσίφωνα, είναι υποχρεωτική η τοποθέτησή του για να ενταχθεί γενικά στο πρόγραμμα;

Εφόσον στην κατοικία δεν υπάρχει ήδη εγκατεστημένο σύστημα παροχής ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ) με χρήση ΑΠΕ, η τοποθέτηση ηλιακού συστήματος παροχής ΖΝΧ, είναι υποχρεωτική για την ένταξη μιας κατοικίας στο πρόγραμμα. Στην περίπτωση που η εγκατάσταση δεν είναι εφικτή, θα πρέπει να υπάρχει καταγεγραμμένη η σχετική τεκμηρίωση από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή.

7.13. Επίτοιχος ατομικός λέβητας φυσικού αερίου (υποκατηγορία παρέμβασης 3.Β), με δυνατότητα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης–ΖΝΧ μέσω ταχυθερμαντήρα (πλακοειδή εναλλάκτη), θεωρείται ως σύστημα θέρμανσης με ενσωματωμένο ταμιευτήρα αποθήκευσης του ΖΝΧ έτσι ώστε να προσαυξηθεί το ανώτατο όριο δαπάνης, αναλόγως και της κατηγορίας ισχύος του;

Για να είναι επιλέξιμη η προσαύξηση των ανώτατων ορίων δαπάνης των υπο κατηγοριών παρεμβάσεων 3.Β έως 3.Δ (αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης), θα πρέπει το σύστημα θέρμανσης να διαθέτει ταμιευτήρα αποθήκευσης του ΖΝΧ και όχι απλώς να παρέχει τη δυνατότητα παροχής (παραγωγής) ΖΝΧ. Σε κάθε περίπτωση, τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος θέρμανσης και επομένως και η ύπαρξη ενσωματωμένου ταμιευτήρα αποθήκευσης ΖΝΧ, θα πρέπει να αναφέρονται στο παραστατικό πώλησης.

7.14. Οι παρεμβάσεις θερμομόνωσης που θα γίνουν σε ακίνητο, θα πρέπει να ακολουθούν τις απαιτήσεις του Κ.Εν.Α.Κ ως προς το συντελεστή θερμοπερατότητας U ή μας ενδιαφέρει μόνο η θερμική αντίσταση R; Θα πρέπει, δηλαδή, το U του δομικού στοιχείου (π.χ. τοίχου) να πληροί τις απαιτήσεις του Κ.Εν.Α.Κ;

Θα πρέπει να πληρούνται οι απαιτήσεις του Κ.Εν.Α.Κ ως προς τις τιμές του συντελεστή θερμοπερατότητας U των δομικών στοιχείων, όπως αυτές αναφέρονται στον Πίνακα «Γ.2: Μέγιστος επιτρεπόμενος συντελεστής θερμοπερατότητας δομικών στοιχείων, ανά κλιματική ζώνη, για υφιστάμενα κτίρια» του Κ.Εν.Α.Κ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β' 2367/12.07.2017. Η θερμική αντίσταση R του θερμομονωτικού υλικού αναφέρεται στον Οδηγό του Προγράμματος για λόγους κατάταξης στις κατηγορίες I ή II των ανώτατων ορίων επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία ενεργειακών χαρακτηριστικών.

7.15. Υπάρχουν προδιαγραφές για τα υλικά και τα συστήματα που θα εγκατασταθούν;

Κάθε παρέμβαση που υλοποιείται πρέπει να καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις του Κ.Εν.Α.Κ καθώς και τις πρόσθετες απαιτήσεις του Προγράμματος. Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις παρεμβάσεις πρέπει να φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους.

Για τα πορτοπαράθυρα, τα εξώφυλλα (δηλ. της κατηγορίας 1 πλην των υποκατηγοριών 1E2 και 1Z.) και τα θερμομονωτικά υλικά (δηλ. της κατηγορίας 2) των πινάκων 3.2.1 και 4.1.1, προσκομίζεται η δήλωση επιδόσεων όπως ορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 305/2011 καθώς και τα δελτία αποστολής ή τιμολόγια για ταυτοποίηση των προϊόντων.

Για τα συστήματα θέρμανσης/ψύξης (δηλ. της κατηγορίας 3 πλην των υποκατηγοριών 3.A, 3.H), τα συστήματα παροχής Ζ.Ν.Χ. (δηλ. της κατηγορίας 4) καθώς και μηχανικού αερισμού (δηλ. της υποκατηγορίας 1.Z) των πινάκων 3.2.1 και 4.1.1, προσκομίζεται δελτίο προϊόντος, όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (Energy Labelling).

Επιπρόσθετα, τα υλικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.

Ο Α' Ενεργειακός Επιθεωρητής θέτει τις απαιτήσεις για τα τεχνικά και ενεργειακά χαρακτηριστικά των υλικών και συστημάτων που απαιτούνται για την επίτευξη του ενεργειακού στόχου καθώς και την τήρηση της νομιμότητας. Υπενθυμίζεται πάντως ότι επιτρέπεται η τροποποίηση της δέσμης μέτρων που τελικά θα εφαρμοστούν στο ακίνητο εφόσον τηρούνται οι απαιτήσεις του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση ο τελικός έλεγχος της τήρησης όλων των απαιτήσεων του προγράμματος πραγματοποιείται από τον Β' Ενεργειακό Επιθεωρητή.

7.16. Τι προδιαγραφές πρέπει να έχει μία αντλία θερμότητας για να είναι επιλέξιμη στο Πρόγραμμα;

Επιλέξιμες είναι οι αντλίες θερμότητας που προβλέπονται στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος, καλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις του Κ.Εν.Α.Κ. και φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους. Συγκεκριμένα οι αντλίες θερμότητας έχουν ελάχιστη απαίτηση ενεργειακής σήμανσης στους 55°C και η ονομαστική θερμική ισχύς, συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα λαμβάνεται για το θερμότερο κλίμα. Α/Θ που δεν έχουν ενεργειακή σήμανση στους 55°C δεν είναι επιλέξιμες.

7.17. Για τις επιλέξιμες παρεμβάσεις της κατηγορίας 3, ποια τιμή της ισχύος P, λαμβάνεται υπόψη για την κατάταξη στις υποκατηγορίες δαπάνης I έως VIII;

Για τις επιλέξιμες παρεμβάσεις της κατηγορίας 3 (πλην των 3.A, 3.H), όσον αφορά στην ένταξη της Ισχύος P στις κατηγορίες δαπάνης I ως VIII, αυτή αφορά στην αναγραφόμενη τιμή στο Δελτίο Προϊόντος ως εξής:

- Για την υποκατηγορία 3.B: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ (Nominal heat output), συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα.
  - Για την υποκατηγορία 3.Γ (Α/Θ με θερμαινόμενο μέσο το νερό): Στην Ονομαστική θερμική ισχύ, συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα, με βάση την ενεργειακή σήμανση στους 55° C (θερμότερο κλίμα). Η ενεργειακή σήμανση στους 55° C, ισχύει και στην περίπτωση που οι αντλίες θερμότητας συνδυαστούν με ενδοδαπέδιο σύστημα θέρμανσης.
- Για την υποκατηγορία 3.Δ: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ, συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα (θερμότερο κλίμα).

Για τις υποκατηγορίες 3.B, 3.Γ & 3.Δ, η αναγραφόμενη τιμή ονομαστικής θερμικής ισχύος στο Δελτίο Προϊόντος, περιλαμβάνει και την ονομαστική ισχύ τυχόν συμπληρωματικού θερμαντήρα. Κατά συ-

νέπεια λαμβάνεται από το σχετικό πεδίο αυτούσια και δεν προκύπτει ως επιμέρους άθροισμα (πχ. της ονομαστικής θερμικής ισχύος P_{rated} της Α/Θ συν της ονομαστικής θερμικής ισχύος P του συμπληρωματικού θερμαντήρα).

- Για την υποκατηγορία 3.Ε: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ (P_{rated}).
- Για την υποκατηγορία 3.Ζ (Α/Θ αέρα-αέρα διαιρούμενου τύπου): Στο φορτίο σχεδιασμού (Design load) για τη λειτουργία της ψύξης. Για τις περιπτώσεις που έχει επιλεγεί η τοποθέτηση αντλιών θερμότητας αέρα-αέρα τύπου multi split, η κατάταξη στις κατηγορίες δαπάνης Ι έως ΙΙ, γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το φορτίο σχεδιασμού της εξωτερικής μονάδας, ανεξαρτήτως του αριθμού των εσωτερικών μονάδων.
- Για την υποκατηγορία 3.ΣΤ, αυτή αφορά: Στην ονομαστική θερμική ισχύ (P_r).

8. ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ- ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΈΡΓΟΥ – ΜΕΛΕΤΗ- ΤΩΝ

8.1. Υπάρχουν περιορισμοί στην επιλογή Ενεργειακών Επιθεωρητών;

Η συμμετοχή Ενεργειακού Επιθεωρητή:

1. σε τακτοποίηση μέρους κτιρίου/κτιριακής μονάδας,
2. σε έκδοση βεβαίωσης νομιμότητας κτιρίου/κτιριακής μονάδας και
3. σε έκδοση Μικρής Κλίμακας Εργασιών σε κτίριο/κτιριακής μονάδας

δεν αποτελεί ασυμβίβαστο για την έκδοση Π.Ε.Α. σε αυτό, δηλ. δεν συγκαταλέγεται στις περιπτώσεις του άρθρου 53., εδάφιο α), του Ν.4409/2016, εκτός εάν η συμμετοχή συμπεριλαμβάνει και την επίβλεψη ή/ και τη σύνταξη μελετών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Δηλαδή, εάν π.χ. σε κάποια κατηγορία απαιτείται από την πολεοδομία για την έκδοση Μικρής Κλίμακας Εργασιών σύνταξη μελέτης ή/ και επίβλεψη εργασιών τότε ισχύει το ασυμβίβαστο.

Επιπλέον, υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με την παράγραφο 1., εδάφια α) και β), του άρθρου 53 του Ν.4409/2016 (ΦΕΚ Α' 136), «Απαγορεύεται η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό επιθεωρητή σε κτίριο ή κτιριακή μονάδα, εφόσον: α) συμμετείχε στη μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη, συντήρηση, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο του οποίου είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος, β) έχει δικαίωμα κυριότητας, νομής ή κατοχής, ο ίδιος, ή ο σύζυγος ή συγγενής του έως β' βαθμού...».

Σημειώνεται ότι τα «Ασυμβίβαστα Ενεργειακών Επιθεωρητών», που περιγράφονται στο άρθρο 53 του Ν.4409/2016, αφορούν περιορισμούς στη δυνατότητα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων και όχι στη συμμετοχή σε οποιαδήποτε άλλη μορφής έκδοσης αδείας για το κτίριο/κτιριακή μονάδα κατόπιν της έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.).

Τέλος, επισημαίνεται ότι ο Ενεργειακός Επιθεωρητής που θα διενεργήσει τη δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση και κατόπιν θα εκδώσει το Β' ΠΕΑ θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά διαφορετικός από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή που έχει εκδώσει το Α' ΠΕΑ. Η διαδικασία επιλογής θα γίνεται με ευθύνη και αρμοδιότητα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.) κατόπιν δημόσιας κλήρωσης, κατά την οποία θα τηρείται η σχετική νομοθεσία περί ασυμβίβαστου των Ενεργειακών Επιθεωρητών.

8.2. Ποια είναι τα μη στεγασμένα επαγγέλματα για τα οποία χρειάζεται να καταβληθούν ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ που, με βάση την κείμενη νομοθεσία, βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου»;

Στα μη στεγασμένα επαγγέλματα περιλαμβάνονται κυρίως οι οικοδόμοι-εργατοτεχνίτες που ασχολούνται με την τοποθέτηση θερμομόνωσης, κατασκευή επιχρισμάτων, αποξηλώσεις/καθαιρέσεις και αποκομιδή, διαμόρφωση κλίσεων απορροής στο δώμα, υγραμόνωση, χρωματισμούς, κ.λπ.

8.3. Με ποιο τρόπο θα πρέπει να πληρώνω τους επαγγελματίες; Μπορώ με μετρητά;

Όχι. Η πληρωμή με μετρητά, παρά την ύπαρξη αποδεικτικού είσπραξης, δεν είναι αποδεκτή σε καμία περίπτωση. Όλες οι συναλλαγές θα πρέπει να γίνονται αποκλειστικά τραπεζικά και πάντα με αιτιολογία τις ανάγκες του Προγράμματος “Εξοικονομώ 2021”, ενώ θα πρέπει να προκύπτει ότι η πληρωμή έγινε από τον ωφελούμενο καθώς και ποιος τα έλαβε, με ποια ιδιότητα, και για ποιο σκοπό.

8.4. Μπορώ να πληρώσω δαπάνες του Προγράμματος με πιστωτική κάρτα και να εξοφλήσω το ποσό με δόσεις;

Ναι, οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα είναι επιλέξιμες.

8.5. Θα πρέπει να δώσω από τώρα χρήματα κάπου και θα μπορώ να τα λάβω από το Πρόγραμμα μετά;

Καταρχήν δικαίωμα να λάβετε τα κίνητρα του Προγράμματος, θα αποκτήσετε μόνον από τη στιγμή που η αίτηση σας θα υπαχθεί στο Πρόγραμμα και μετά.

Πριν την υποβολή της αίτησης, η μόνη πληρωμή που αν κάνετε θα δικαιολογηθεί από το Πρόγραμμα είναι η πληρωμή του Α' Ενεργειακού Πιστοποιητικού.

Μετά από την υποβολή της αίτησης, εφόσον αυτή κριθεί επιλέξιμη, θα πρέπει ο αιτών να καλύψει ο ίδιος το κόστος της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας.

Μετά την υπαγωγή στο Πρόγραμμα, ο αιτών θα κληθεί να δώσει μόνο την Ίδια Συμμετοχή του (είτε με Ίδια Κεφάλαια είτε με άτοκο δάνειο) στους προμηθευτές, και να καλύψει το κόστος του Β' Ενεργειακού Πιστοποιητικού.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση και τον έλεγχο της αίτησης, ο αιτών θα λάβει τα επιλέξιμα κόστη για τα δύο ενεργειακά πιστοποιητικά και την Ηλεκτρονική Ταυτότητα, με την προσκόμιση της Απόδειξης Πληρωμής της παρεχόμενης υπηρεσίας, μαζί με το αποδεικτικό τραπεζικής πληρωμής.

8.6. Θα πρέπει να πληρώσω εγώ τον Σύμβουλο Έργου;

Όχι, δεν έχετε αυτή την υποχρέωση. Η αμοιβή του Συμβούλου Έργου δικαιολογείται από το Πρόγραμμα ως ένα καθορισμένο ποσό, αλλά ο Σύμβουλος θα πρέπει στο τέλος της υπηρεσίας του να εκδώσει παραστατικό "επί πιστώσει" και θα πληρωθεί απευθείας από το Πρόγραμμα.

8.7. Η αίτησή μου έχει υπαχθεί στο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021». Πότε θα πρέπει να καταθέσω τα χρήματα στους προμηθευτές;

Στα πλαίσια του προγράμματος ο ωφελούμενος θα πρέπει να δείξει έμπρακτα ότι δεν καθυστερεί τις εργασίες και για τον σκοπό αυτό θα πρέπει εντός έξι (6) μηνών να έχει υλοποιηθεί κατ' ελάχιστον το 25% του έργου (τμηματική υλοποίηση) βάση υπαγωγής. Επομένως, ο ωφελούμενος θα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα τις εργασίες και αυτό θα απαιτήσει να καταβάλει τα ίδια κεφάλαια/την προκαταβολή δανείου στους προμηθευτές.

8.8. Μπορώ να ζητήσω να λάβει ο Προμηθευτής μου τα χρήματα της επιχορήγησης σε δύο διαφορετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς/ IBAN;

Όχι. Το σύστημα επιτρέπει την εκταμίευση της επιχορήγησης ανά αίτηση σε έναν λογαριασμό ανά Προμηθευτή.

8.9. Μπορώ να τροποποιήσω τα στοιχεία των Προμηθευτών που είχα αρχικά επιλέξει;

Είναι δυνατή η αλλαγή Προμηθευτών. Η διαδικασία και το στάδιο που είναι αυτό εφικτό περιγράφονται στο σχετικό τεχνικό εγχειρίδιο του πληροφοριακού συστήματος.

8.10. Σε αίτηση στην οποία έχει δοθεί στους προμηθευτές η προκαταβολή, μπορεί να γίνει αλλαγή στους προμηθευτές (χωρίς να αλλάζουν τα ποσά στις δαπάνες); Τι γίνεται με την προκαταβολή που έχει δοθεί;

Εφόσον έχει δοθεί προκαταβολή στους προμηθευτές και κάποιιοι ή όλοι οι προμηθευτές που έλαβαν την προκαταβολή θα αλλάξουν, θα πρέπει:

- 1) Οι προμηθευτές που θα αλλάξουν, να επιστρέψουν την προκαταβολή που έλαβαν στην τράπεζα (στο λογαριασμό από όπου την έλαβαν)
- 2) Ο ωφελούμενος να αλλάξει στο πληροφοριακό σύστημα τους προμηθευτές και να δηλώσει τους νέους με τα στοιχεία τους. Το ποσό της επιστροφής επιμερίζεται στη νέα λίστα προμηθευτών.

8.11. Γίνεται ο Προμηθευτής μου να καταχωρηθεί στο σύστημα και ως Σύμβουλος Έργου για την αίτησή μου; Απαιτείται κάποια ενέργεια από μέρους μου;

Γίνεται, αρκεί ο προμηθευτής να εγγραφεί στο πληροφοριακό σύστημα και να καταχωρήσει τα στοιχεία που απαιτούνται κάθε φορά για τον επιθυμητό ρόλο. Εφόσον η παραπάνω διαδικασία έχει πραγματοποιηθεί ορθά, ο ωφελούμενος θα μπορεί να καταχωρήσει, χωρίς πρόβλημα, το ίδιο πρόσωπο και για τους δύο ρόλους. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους ρόλους, με την προϋπόθεση πάντα της ορθής χρήσης τους σχετικά με το ασυμβίβαστο αυτών.

8.12. Είμαι ωφελούμενος του Προγράμματος και παράλληλα προμηθευτής. Υπάρχει πρόβλημα επιλεξιμότητας;

Μπορεί κάποιος να είναι προμηθευτής και ωφελούμενος αρκεί να τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία του κώδικα ΦΠΑ.

9. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΈΡΓΟΥ – ΈΚΔΟΣΗ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

9.1. Στην περίπτωση που κατά τη 2η ενεργειακή επιθεώρηση διαπιστωθεί ότι δεν έχει επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος του Προγράμματος, ο Ωφελούμενος θα δικαιούται επιχορήγησης από το πρόγραμμα;

Όχι. Τα κίνητρα καταβάλλονται μόνον εφόσον επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος του Προγράμματος.

9.2. Υπάρχει πρόβλημα εάν τελικά φέρω παραστατικά δαπανών με διαφορετική τιμή από αυτή που είχε συμπληρωθεί στην αίτησή μου (Πρόταση Παρεμβάσεων) και που είχε εγκριθεί;

Τα ποσά ανά υποκατηγορία παρέμβασης που έχουν δηλωθεί στην αίτηση και εγκριθεί με την Απόφαση Υπαγωγής μπορούν να τροποποιηθούν, αλλά θα πρέπει να τηρούνται τα ανώτατα όρια ανά υποκατηγορία παρέμβασης που ορίζονται στον Οδηγό Εφαρμογής του Προγράμματος. Όσον αφορά τις δαπάνες των ενεργειακών επιθεωρήσεων, της έκδοσης Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου, του συμβούλου έργου και των μελετών/εγκρίσεων κ.λπ., μπορούν να τροποποιηθούν, αλλά δεν επιτρέπεται η υπέρβαση, ανά περίπτωση, του ανώτατου ορίου του Προγράμματος για τις δαπάνες αυτές καθώς και του συνολικού ποσού που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής. Σε περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση των ανωτέρω ορίων/ποσών ή/και του εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων ή/και του εγκεκριμένου συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού, τότε το επιπλέον κόστος θα πρέπει να καλυφθεί από τον Ωφελούμενο. Στην περίπτωση που το κόστος με βάση τα παραστατικά υπολείπεται του επιλέξιμου προϋπολογισμού, το τελικό επιλέξιμο κόστος (συνολικό και παρεμβάσεων) προσαρμόζεται στο κόστος που αναγράφεται στα παραστατικά δαπανών.

9.3. Είμαι ωφελούμενος του Προγράμματος και παράλληλα έχω ατομική επιχείρηση. Μπορούν τα παραστατικά να εκδοθούν στην ατομική μου επιχείρηση, δηλαδή στον ΑΦΜ μου ως επαγγελματίας/επιτηδευματίας;

Τα παραστατικά δαπάνης δεν μπορούν να εκδοθούν σε ατομική επιχείρηση. Τα παραστατικά δαπάνης θα πρέπει στα στοιχεία επαγγέλματος του λήπτη του παραστατικού να έχουν την ένδειξη «ιδιώτης». (κεφ. 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής).

9.4. Με βάση την Απόφαση Υπαγωγής ο Ωφελούμενος έχει την υποχρέωση διατήρησης του έργου για 5 έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το Πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης». Έχει δικαίωμα να μεταβιβάσει το ακίνητο; Η ανωτέρω υποχρέωση μεταφέρεται στο νέο ιδιοκτήτη και με ποιο τρόπο;

Ο ωφελούμενος φυσικά και έχει δικαίωμα να μεταβιβάσει το ακίνητο. Αν όμως η μεταβίβαση γίνει πριν από την ολοκλήρωση του έργου, χάνει το δικαίωμα των ωφελημάτων του Προγράμματος, δηλαδή δεν μπορεί να συνεχίσει η αίτηση με άλλον ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση που το ακίνητο μεταβιβαστεί μετά την ολοκλήρωση του έργου, ο νέος ιδιοκτήτης θα πρέπει να αποδεχτεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα και αναφέρονται στην παράγραφο 8.3 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος (π.χ. να διατηρήσει το έργο για τουλάχιστον πέντε (5) έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα). Οι υποχρεώσεις θα πρέπει να αναφέρονται στο σχετικό συμβόλαιο (αγοραπωλησίας, γονικής παροχής, κ.λπ.

9.5. Σε κατοικία η οποία έχει επιλεγθεί στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2021» ο ιδιοκτήτης - ωφελούμενος απεβίωσε. Τι μπορούν να κάνουν οι κληρονόμοι του για να ολοκληρωθεί η διαδικασία χωρίς να χαθούν τα κίνητρα του προγράμματος;

Θα πρέπει άμεσα να ενημερωθεί ο φορέας υλοποίησης του προγράμματος από τους εγγύτερους συγγενείς, με την αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του πιστοποιητικού θανάτου. Μετά τις νόμιμες διαδικασίες περί κληρονομικής διαδοχής, ο νόμιμος κληρονόμος που δέχεται να αναλάβει την αίτηση θα προσκομίσει τα σχετικά δικαιολογητικά μεταβίβασης του ακινήτου σε αυτόν καθώς και υπεύθυνη δήλωση ότι αποδέχεται τον ορισμό του ως διάδοχος της αίτησης και (σε περίπτωση πολλών κληρονόμων) πως έχει την συγκατάθεσή τους. Επίσης, θα πρέπει να φροντίσει για την εγγραφή του ως χρήστης στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος.

Ο διάδοχος θα είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει, για τους σκοπούς του προγράμματος, την τράπεζα που έχει ήδη επιλεγεί στην αίτηση από τον ωφελούμενο. Τυχόν αλλαγή του επιλεγμένου διαδόχου θα γίνεται μέσω του Φορέα Υλοποίησης του Προγράμματος.

Ο διάδοχος δύναται να είναι ταυτόχρονα και ωφελούμενος σε άλλη κατοικία στο τρέχον Πρόγραμμα.

Ο διάδοχος με την αποδοχή του ορισμού του ως νέος ωφελούμενος οφείλει να αποδέχεται όλες τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα της παρ. 8.4.

Το χρονικό διάστημα από τη δήλωση αποβίωσης και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαδοχής εξαιρείται από τις τυχόν προθεσμίες του έργου.